

VOĽBY DO EURÓPSKEHO PARLAMENTU 2024

Občianstvo Európskej únie je občianstvo spoločné pre všetkých Európanov a všetky Európanky, ktoré dopĺňa, ale nenahrádza štátne občianstvo. Stelesňuje spoločné práva a hodnoty, ako aj bohatú rozmanitosť Únie rôznych kultúr, národností a jazykov.

V Lisabonskej zmluve a Charte základných práv EÚ sa skonsolidovali práva, príležitosti a záruky spojené s občianstvom EÚ. Patrí medzi ne sloboda cestovať, pracovať a študovať v iných krajinách EÚ, právo na ochranu pred diskrimináciou na základe štátnej príslušnosti a tiež **právo zúčastňovať sa na európskom politickom živote**.

Cieľom demokratického občianstva je umožniť ľuďom vykonávať a obhajovať svoje **demokratické práva a povinnosti** v spoločnosti, vážiť si rozmanitosť, hrať aktívnu úlohu v demokratickom živote, podporovať a chrániť demokraciu a vládu práva.

V systéme inštitúcií Európskej únie je **Európsky parlament** jediným orgánom, ktorý občania a občianky EÚ volia priamo. Európsky parlament bezprostredne reprezentuje ich záujmy.

EURÓPSKY PARLAMENT

Európsky parlament je súčasťou inštitucionálneho rámca Únie, do ktorého okrem EP patria Európska rada, Rada, Európska komisia, Európska centrálna banka a Dvor audítorov. Základné funkcie Európskeho parlamentu, ktorý má sídlo v Štrasburgu (Francúzsko), Bruseli (Belgicko) a Luxemburgu (Luxembursko) sú: legislatívna a rozpočtová funkcia, funkcia politickej kontroly a v neposlednom rade voľba predsedu alebo predsedníčky Európskej komisie.

VOĽBY DO EURÓPSKEHO PARLAMENTU

Od roku 1979 sa poslanci a poslankyne EP volia všeobecným priamym tajným hlasovaním na obdobie piatich rokov. O forme, akou sa voľby do EP uskutočnia, rozhoduje každá členská krajina samostatne, musí však byť zaručená rodová rovnosť a tajnosť hlasovania. Pri voľbách do EP platí zásada pomerného zastúpenia. V súčasnosti pôsobí v EP 705 poslancov a poslankyň, zvolených v 27 členských štátoch Európskej únie. Počet kresiel sa jednotlivým členským štátom prideluje podľa počtu obyvateľov, avšak maximálne 96 mandátov a minimálne 6. Pri výkone svojich poslaneckých úloh sa poslankyne a poslanci nezoskupujú podľa štátnej príslušnosti, ale podľa členstva v niektorej európskej politickej skupine.

POLITICKÉ SKUPINY

V súčasnosti je v EP osem politických skupín. Na vytvorenie politickej skupiny je potrebných minimálne 25 poslankýň a poslancov, ktorí reprezentujú aspoň jednu štvrtinu členských štátov (pri počte 27 štátov v tomto volebnom období to je 7 štátov). Každá poslankyňa a každý poslanec môže byť členkou/členom len jednej politickej skupiny. Kto nepatrí do žiadnej politickej skupiny, je v skupine nezaradených.

Každá politická skupina sa stará o svoju vnútornú organizáciu - vymenúva svojho predsedu/predsedníčku (v niektorých skupinách ide o 2 osoby), predsedníctvo a sekretariát. Pred každým hlasovaním v pléne skúmajú politické skupiny správy, ktoré boli vypracované parlamentnými výbormi a predkladajú k nim pozmeňovacie návrhy. Napriek príslušnosti k určitej politickej skupine hlasujú poslanci a poslankyne slobodne, podľa vlastného uváženia. Nasledujúce charakteristiky politických skupín pochádzajú z ich oficiálnych webových stránok. Názov v zátvorke je bežne používané skrátené pomenovanie politickej skupiny.

Poslanecký klub Európskej ľudovej strany (Kresťanskí demokrati/ Konzervatívci)

Poslanecký klub ELS je najstarším klubom v Európskom parlamente. Ako stredo-pravé zoskupenie, sú odhodlaní vytvoriť silnejšiu a sebavedomejšiu Európu pre občanov. Cieľom je vytvoriť viac súťaživú a demokratickejšiu Európu, kde si občania budujú svoj život podľa vlastného uváženia.

Ivan ŠTEFANEC, KDH
Vladimír BILČÍK, nezávislý
Miriam LEXMANN, KDH
Peter POLLÁK, Obyčajní ľudia

Skupina progresívnej aliancie socialistov a demokratov (Sociálni demokrati)

Skupina S & D zastupuje európsku spoločnosť založenú na zásadách slobody, rovnosti, solidarity, rozmanitosti a spravodlivosti. S & D dôrazne odsudzuje nezákonnú a neoprávnenú agresiu Ruska na Ukrajinu a stojí na strane odvážneho ukrajinského ľudu. Ďalšími prioritami sú Rodová rovnosť a práva žien, dostupné a dôstojné bývanie pre všetkých, Zelená dohoda, sociálne a pracovné práva pre všetkých občanov EÚ, inkluzívna digitálna Európa, Únia zdravia pre všetkých občanov, otvorená strategická autonómia - Európa ako silnejší globálny hráč, boj proti fašizmu a krajnej pravici.

Robert HAJŠEL, nezávislý

Európski konzervatívci a reformisti (Konzervatívni euroskeptici)

Skupina vznikla s cieľom zreteľne formulovať realistický európsky program pre EÚ. ECR sa zameriava na decentralizáciu, prepájanie ľudí a podnikov, podporu spravodlivého a voľného obchodu a podporu bezpečnej Európy, rešpektuje práva a suverenitu členských štátov, podporuje ochranu globálneho životného prostredia za cenu, ktorú si môže EÚ dovoliť, zlepšovanie efektívnosti a účinnosti Únie a podporuje spoluprácu s globálnymi partnermi

Eugen JURZYCA, SaS

Renew Europe

Európa je pre nás budúcnosťou a stojí za to za ňu bojovať. Európska únia má šancu obnoviť sa a byť schopná riešiť väčšie problémy, naplniť očakávania našich občanov a priniesť im hmatateľnú pridanú hodnotu, ktorá im umožní pochopiť, ako pozitívne ovplyvňuje ich životy. Náš záväzok je jasný: práve preto, že veríme v budúcnosť Európy, ju chceme zmeniť!

Lucia ĎURIŠ NICHOLSONOVÁ, nezávislá
Martin HOJSÍK, Progresívne Slovensko
Jozef MIHÁL, nezávislý
Michal WIEZIK, Progresívne Slovensko

The Left (Krajná ľavica / Komunisti)

Ľavica sa zasadzuje za pracujúcich, životné prostredie, feminizmus, mier a ľudské práva. Spája ich vízia Európskej únie, ktorá chráni ľudí a planétu, rovnosť, udržateľnosť a solidaritu.

Hlavné politiky EÚ a jej členských štátov túto víziu zatiaľ neodrážajú. Radikálne trhovo orientovaná logika konkurencie v rámci EÚ aj voči zvyšku sveta spôsobila, že tento súčasný projekt je projektom elít, nie ľudí. Ľavica je odhodlaná to zvrátiť, prasknúť bruselskú bublinu a priniesť hlas ulice do Európskeho parlamentu.

Skupina zelených/Európska slobodná aliancia (Zelení)

Zelení obhajujú spoločnosť, v ktorej môže každý – bez ohľadu na pohlavie alebo sexuálnu orientáciu, vek, rasu alebo náboženstvo – žiť dôstojný a plnohodnotný život. Ako politická sila kladú ľudské práva všetkých ľudí, teraz aj v budúcnosti, do popredia a do centra všetkých politík, za ktoré bojujú a ktoré realizujú.

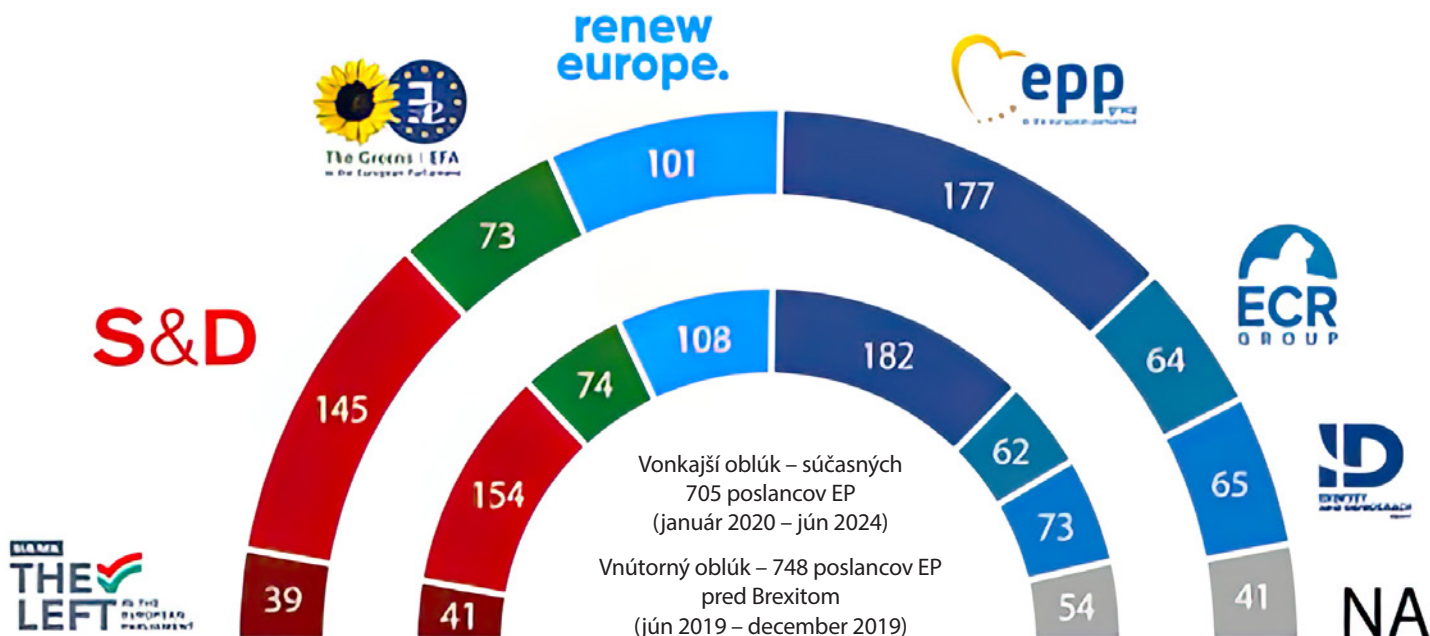

ID Identity and Democracy (Extrémni euroskeptici)

Poslanci skupiny ID zakladajú svoj politický projekt na presadzovaní slobody, suverenity, subsidiarity a identity európskych národov a štátov. Uznávajú grécko-rímske a kresťanské dedičstvo ako piliere európskej civilizácie. Obhajujú dobrovoľnú spoluprácu medzi suverénnymi európskymi národmi, a preto odmietajú akýkoľvek ďalší vývoj smerom k európskemu superštátu. Uznávajú, že národný štát je najvyššou možnou úrovňou, na ktorej môže demokracia plne fungovať. Sú proti akémukoľvek novému prenosu moci zo štátov na EÚ.

NA - Nezaradení poslanci

Monika BEŇOVÁ, Smer
Miroslav RADAČOVSKÝ, Slovak Patriot
Katarína ROTH NEVEĎALOVÁ, Smer
Milan UHRÍK, Republika

AKO PREBIEHAJÚ VOĽBY DO EURÓPSKEHO PARLAMENTU NA SLOVENSKU

Volby do Európskeho parlamentu na Slovensku sa uskutočnia v sobotu 8. júna 2024. Volieb sa môžu zúčastniť všetky *politické strany riadne registrované v SR* podľa platného zákona o politických stranách. Strany môžu kandidovať samostatne, alebo môžu vytvoriť koalície.

Kandidátna listina politickej strany môže obsahovať *najviac 15 mien*, čiže toľko, koľko mandátov pripadne v Európskom parlamente Slovenskej republiky z celkového počtu 720 poslancov po voľbách 2024. Aby politická strana dostala aspoň jeden mandát z pätnástich, musí získať *najmenej 5%* z celkového počtu odovzdaných platných hlasov.

Právo byť volený/volená za poslanca alebo poslankyňu EP má občan alebo občianka SR, ak najneskôr v deň konania volieb dovŕši 21 rokov a má na území SR trvalý pobyt. Kandidovať môže teda aj občan a občianka iného členského štátu EÚ, rozhodujúci je jeho/jej trvalý pobyt na zemi SR. **Právo voliť** vo voľbách do Európskeho parlamentu na území SR majú občianky a občania, ktorí najneskôr v deň volieb dovŕšia 18 rokov a majú na území SR trvalý pobyt.

Pri voľbách do Európskeho parlamentu *nie je možné hlasovanie poštou*. Ak chce občan alebo občianka hlasovať za strany registrované v SR, musí sa zdržiavať v deň volieb na Slovensku. Svoj hlas musia odovzdať osobne v niektorej z volebných miestností. Nemusí to však byť v mieste trvalého bydliska. Môžu si vybaviť hlasovací preukaz a hlasovať v inej volebnej miestnosti.

